

Advies studiefondsen - Haagse Maatschap

Haags studiefonds voor vrouwen

De gemeente Den Haag neemt, onder regie van Wethouder Klein, initiatief tot het opzetten van een Haags Studiefonds voor Vrouwen (zie nota 'Emancipatie 2.0' via www.denhaag.nl RIS 180701a). Dit gemeentelijk studiefonds moet onderdeel worden van de Haagse Investerings Maatschappij: "De Investeringsmaatschappij Den Haag wordt een bundeling van bestaande en nieuwe geldstromen voor participatie, sport, spelen, onderwijs en toestroom naar werk via vrijwilligerswerk. Het Haags Fondsenoverleg wordt betrokken bij de vorming van de Investeringsmaatschappij Den Haag." (zie nota 'De Haagse Participatiemaatschappij. Uitvoeringsprogramma Welzijn 2011-2014' via www.denhaag.nl RIS 180162b).

De Haagse *Maatschap* werkt sinds 2010 (bekostigd door Wethouder Klein) aan het wegnemen van knelpunten bij de doorstroom van vrouwen naar onderwijs en (arbeidsmarkt-) participatie. Studiekosten zijn hierbij een belangrijke belemmering. De partners in dit samenwerkingsverband zijn daarom blij met deze nieuwe stap van de Wethouder en brengen graag hun expertise in bij de uitwerking van dit initiatief.

De uitgangspunten

Volgens de Maatschappartners moet het uitgangspunt van een gemeentelijk studiefonds zijn: het bevorderen van de doorstroom van vrouwen naar (kwalificerende) scholing met perspectief op duurzame participatie (waar mogelijk) op de arbeidsmarkt. Aansluiting bij de motivatie en talenten van vrouwen is hierbij van cruciaal belang. Door een goed studiefonds worden financiële belemmeringen op een zo simpel mogelijke manier opgeheven.

Over welke vrouwen hebben we het?

Een gemeentelijk studiefonds kan voor vrouwen een belangrijke bijdrage leveren aan hun persoonlijke, economische en maatschappelijke ontwikkeling. De 'doelgroep' vrouwen die wil leren en werken, is echter geen homogene groep. Zij varieert in opleidingsniveau, levensfase, zelfredzaamheid, taalvaardigheid etc. Voor een succesvolle werking van een gemeentelijk studiefonds is daarom tijdens de inrichting van het fonds aandacht voor deze diversiteit noodzakelijk.

Over hoeveel geld gaat het?

Er wordt op dit moment fors bezuinigd op het welzijnswerk en op re-integratie. Dit betekent dat er op termijn waarschijnlijk meer vrouwen zijn die ten aanzien van hun studiewensen, kansen op persoonlijke ontplooiing en economische zelfstandigheid in de kou blijven staan. Het gemeentelijk studiefonds kan dit gat naar alle waarschijnlijkheid nooit vullen.

Wethouder Klein doneert een symbolisch bedrag in het studiefonds. Op het moment van schrijven van dit advies is het beschikbare budget nog niet bekend. Ook de manier waarop samenwerking met het bedrijfsleven zal worden gezocht heeft nog geen invulling.

Advies Haagse Maatschap

Op hoofdlijnen adviseert de Maatschap het volgende:

1. **Inzichtelijk en toegankelijk maken van het aanbod aan *bestaande* fondsen.**
2. **Het *gemeentelijk* studiefonds inzetten voor de vrouwen die bij bestaande fondsen niet terecht kunnen.**

1. Inzichtelijkheid en toegankelijkheid

Er bestaan reeds vele fondsen ten behoeve van vergoeding van studiekosten. Onder andere Steunpunt Studerende Moeders (www.studerendemoeders.nl) voorziet in een overzicht van deze fondsen. Voor (potentieel) hoger opgeleide vrouwen is dit een goede vindplaats voor mogelijkheden voor studiebekostiging.

Helaas is dit overzicht niet voor alle vrouwen toereikend. Veel vrouwen hebben meer en begrijpelijker informatie nodig over de criteria die bestaande fondsen hanteren. Bijvoorbeeld: wanneer, voor wie (welke leeftijd, geslacht, nationaliteit, postcode, opleidingsniveau, taalvaardigheid, achtergrond, wel/geen uitkering), onder welke voorwaarden (al dan geen schulden, huwelijks staat, plaats van opleiding, aanvraag via particulieren of via professionele hulp- of dienstverleners, individueel of collectief) betalen welke fondsen welke kosten (lengte opleiding, perspectief op werk, erkende instelling, cursussen, eerste studie, kinderopvang, collegegeld, studiebegeleiding, voorbereidingstrajecten, diplomawaardering)? Hoe vind ik mijn weg in het grote aanbod van fondsen?

Alvorens het gemeentelijk studiefonds in te richten, adviseert de Maatschap daarom om in te zetten op transparantie in bestaande fondsen. Zorg voor toegankelijke informatie over de bestaande fondsen zodat deze optimaal benut kunnen worden. Daarbij doen onze organisaties de suggestie om:

- Voor vrouwen (en professionals) die niet de weg vinden via bestaande overzichten van studiefondsen (zoals via het Steunpunt Studerende Moeders), maar wel gemakkelijk overweg kunnen met internet: de **website www.jekuntmeer.nl** (reeds gesubsidieerd door gemeente Den Haag) uit te breiden met een overzicht van alle studiefondsen en bijbehorende criteria voor Haagse ingezetenen.
 - Studiefondsen, scholen, welzijnsinstellingen en andere plekken die met potentiële studenten in contact zijn, sturen via hun website en hun adviespunten (I-shops, DHOM) klanten door naar jekuntmeer.
 - Voor vrouwen die niet bekend zijn bij bovenstaande organisaties, gebruikt de gemeente andere communicatiewijzen om de website onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld via: de stadskrant, posthoorn, wijkbladen, brede scholen etc.

NB: de mate waarin studiefondsen bereid zijn om bekendheid te geven aan hun fonds zal verschillen (zie ook volgende punt: intermediair).

- Voor vrouwen (en professionals) die via jekuntmeer.nl nog steeds onvoldoende de juiste kanalen voor studiefondsen vinden: achter de website een **intermediair** aan te stellen ter ondersteuning van professionals en klanten die onvoldoende de weg vinden in het woud van fondsen. Kom je er zelf niet uit, dan is er begeleiding en advies mogelijk door deze intermediair (uit eerdere ervaringen met fondsen blijkt dat *geld alleen* niet voldoende is voor het behalen van resultaten). Deze intermediair heeft ook kennis van fondsen die niet op [jekuntmeer](http://jekuntmeer.nl) wensen te staan.

Taakstelling intermediair

De eerste verantwoordelijkheid voor begeleiding bij het aanvragen van (de juiste) fondsen blijft bij de eerstelijnsorganisaties liggen. De intermediair is aanspreekpunt voor begeleiders bij deze instellingen, bijvoorbeeld welzijnsinstellingen (maatschappelijk werkers, i-shopmedewerkers), scholen (loopbaancentra ROC, HBO's), sociale diensten (klantmanagers, sociaal casemanagers) etc. die de weg niet vinden naar een geschikt opleidingsfonds voor hun klant.

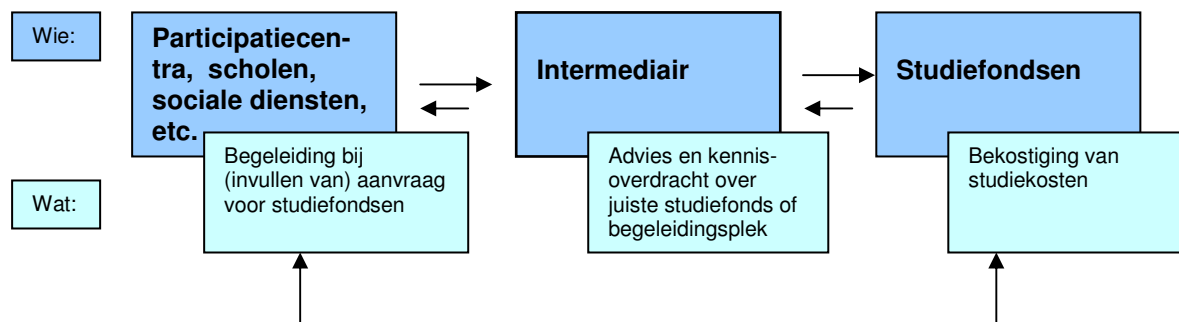
Daarnaast kunnen vrouwen (meestal Nuggers) die geen professioneel begeleider hebben direct de intermediair benaderen (via jekuntmeer). Waarop de intermediair kan doorverwijzen naar begeleiders bij de eerstelijnsinstellingen.

Waar fondsen tekortschieten, doet de intermediair een beroep op het gemeentelijk studiefonds (zie punt 2. hieronder).

Door deze werkwijze:

- Krijgen professionals en klanten meer inzicht in elkaars vragen en aanbod t.b.v. studiefondsen (deskundigheidsbevordering).
- Kunnen studiefondsen gemakkelijker klanten die *niet* bij hen passen doorsturen naar ander aanbod (optimaal benutten van elkaars aanbod).

Werkwijze



2. Gemeentelijk studiefonds

Om dubbelingen met bestaande particuliere studiefondsen te voorkomen, adviseert De Maatschap om het gemeentelijk studiefonds in te zetten voor vrouwen die *niet* in aanmerking komen voor andere studiefondsen.

Op het moment dat de intermediair constateert dat klanten niet terecht kunnen bij de bestaande studiefondsen, kunnen vrouwen voor hun volgende stappen naar economische zelfstandigheid gebruik maken van een gemeentelijk studiefonds. Dit fonds wordt dus *alleen* ingezet voor vrouwen die bij bestaande fondsen buiten de boot vallen. De intermediair is de 'toegangspoort'.

De intermediair kan als ondersteuner en adviseur van vrouwen en professionals bijvoorbeeld worden ondergebracht bij de Haagse Participatiemaatschappij. Hiermee maakt het studiefonds onderdeel uit van de Haagse participatiestructuur.

Om overlap te voorkomen, zou het *nóg* effectiever zijn om fondsen te vragen om geld over te dragen aan het gemeentelijk studiefonds en om hen te verzoeken om zich aan een gezamenlijk adviespunt te verbinden. Dit vraagt echter nader onderzoek: zijn fondsen bereid om geld over te dragen aan derden of houden zij liever de besteding ervan in eigen hand (fondsen zijn veelal gehouden aan statuten met daarin specifiek geformuleerde doelgroepen; dit onderscheid kan in een gemeentelijk studiefonds niet worden gehanteerd)?

De Maatschappartners denken graag mee bij de uitwerking van het gemeentelijk studiefonds om aansluiting van het fonds en de klanten (en organisaties in het veld) te garanderen. Dat betekent: uitdenken van criteria t.b.v. de aanvullendheid van dit fonds: voor wie (nog aanvullende criteria behalve 'niet terecht kunnen bij andere fondsen')? Waar mag het fondsen-geld voor worden gebruikt (welke opleidingen, begeleiding, kosten)? Hoe het fonds in te richten (toegankelijkheid, hoe effecten monitoren, hoe inkomsten genereren, hoe bekendheid aan geven)?

Stappenplan

De Maatschap adviseert om snel, uiterlijk 1 januari 2012 te starten met stap 1.

Stap	Wat?	Waarom?	Wie?	Wanneer?
1	Overzicht maken van alle fondsen en hun criteria	Zodat in een oogopslag een grove inschatting is te maken van waar wie wel of niet - en voor wat - terecht kan, zodat er een kader ligt voor het Haagse studiefonds (om in een hiaat te stappen) Evt. in combinatie met stap twee.	Onderzoeksafdeling Gemeente Den Haag of HPM?	Voorafgaand aan opdracht voor uitvoering studiefonds of als onderdeel van opdracht voor uitvoering studiefonds?
2	Alle fondsen benaderen of ze op Jekuntmeer willen en hun aanbod er op laten zetten	Inzichtelijk maken voor professionals en klanten welk aanbod er al bestaat	Jekuntmeer.nl i.s.m. onderzoeksafdeling gemeente, Haagse Maatschap, Haags Fondsenoverleg, Landelijk studiefonds-overleg en intermediair	
3	Alle plekken via waar aanvragen van fondsen worden gedaan, bekend maken met jekuntmeer en linken vanuit hun websites verzorgen naar jekuntmeer	Zorgen dat (klanten van) scholen, welzijnsinstellingen, sociale diensten, UWV, vrouwenorganisaties e.a. de fondsen en elkaars aanbod beter benutten.	Jekuntmeer i.s.m. Haagse Maatschap-partners?	
4	PR via andere kanalen dan 'instellingen'	Zorgen dat vrouwen die willen werken en leren, maar niet bekend zijn bij de instellingen, gebruik gaan maken van de fondsen.	Gemeente of HPM?	
5	Aanstellen en inwerken van een intermediair	Als vrouwen of hun begeleiders er niet uitkomen via jekuntmeer, dan hulp via een intermediair die hen kan ondersteunen en adviseren en korte lijnen heeft met de bestaande studiefondsen. Bovendien heeft deze intermediair ook kennis van fondsen die niet op jekuntmeer wensen te staan. Deze intermediair bepaalt ook of de klanten in aanmerking komen voor het gemeentelijk studiefonds.	HPM of bij fondsen?	Afhankelijk van opdracht van intermediair (ook opzetzfase of alleen uitvoeringsfase)?
6	Opzet van een financiële verantwoordingsstructuur	Monitoring van juiste besteding van de gelden	Naar voorbeeld van colleg-fondsen	Idem

Meer informatie?

.....
 Voor meer informatie, neemt u contact op met mevrouw Louke Vianen, coördinator van de Haagse Maatschap: telefonisch via 070-3125200 of per email via L.Vianen@dehaagsemaatschap.nl.
www.dehaagsemaatschap.nl.